

BE-A0511_106689_106732_DUT

Archief van de heerlijkheid, van de
schepenenbank en van het dorpsbestuur van
Hemiksem. 1244-1796.

Het Rijksarchief in België
Archives de l'État en Belgique
Das Staatsarchiv in Belgien
State Archives in Belgium

This finding aid is written in Dutch.

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF:.....	3
Raadpleging en gebruik.....	4
Voorwaarden voor de raadpleging.....	4
Voorwaarden voor de reproductie.....	4
Fysieke kenmerken en technische vereisten.....	4
Geschiedenis van archiefvormer en archief.....	5
Archiefvormer.....	5
Naam.....	5
Geschiedenis.....	5
Archief.....	5
Geschiedenis.....	5
BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN.....	7
I. Bestuurlijke afdeling.....	7
A. Heerlijkheid.....	7
2 - 3 Proces tussen de bisschoppen van Antwerpen, als abten Van Sint-Bernards, en de abten der abdij en de overheren van Hemiksem (de prins Lamorael de Tour et de Tassis, Philips van Valckenisse en Pieter Joseph de Coninck). [16de-18de eeuw?]	7
B. Grondgebied.....	7
C. Plakkaten en ordonnantiën.....	8
D. Kwartierszaken.....	8
7 - 10 Briefwisseling met den Hoofddrossaard van het kwartier Hoogstraten. 1654-1753.....	8
E. Collegiale akteboeken.....	8
F. Rekwestboeken.....	8
G. Krijgszaken.....	8
13 - 15 Legerkwartieringen, staten van schade, enz. 1649-1769.....	8
H. Rekeningen.....	9
26 - 28 Verpachting der zetboeken en van het octrooi op de brieven. [1655-1779?]	9
29 - 39 Dorpsrekeningen. 1638-1794.....	10
40 - 42 Losse rekeningen en bijhorende stukken. 1650-1789.....	11
43 - 51 Bewijsstukken, kwijtschriften. [17de-18de eeuw].....	11
II. Rechterlijke afdeling.....	13
A. Vrijwillige rechtspraak.....	13
52 - 59 Scabinale protocollen. 1590-1781.....	13
60 - 62 Losse akten. 1600-1792.....	13
64 - 74 Rekeningen over kooldagen van roerende goederen. 1695-1794.....	14
75 - 81 Inventarissen van sterfhuizen, staten, rekeningen enz. 1649-1794.....	15
B. Rechtspraak in geschillen.....	15
82 - 86 Vierschaarrollen. 1532-1726.....	15
89 - 95 Processen. 1629-1777.....	16
III. Bijvoegsel.....	17
IV. Charters.....	18
--- - --- Charters.....	18

Beschrijving van het archief:

Naam archiefblok:
Oud Gemeentearchief Hemiksem

Periode:
1244-1796

Archiefbloknummer:
BE-A0511.172

Omvang:

- Laatste inventarisnummer: 101
- Omvang geklasseerd: 8.6 m

Archiefbewaarplaats:
Rijksarchief te Antwerpen

Archiefvormers:
Heren, Schepenbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795

Raadpleging en gebruik

VOORWAARDEN VOOR DE RAADPLEGING

De documenten vermeld in deze inventaris zijn openbaar en vrij raadpleegbaar.

VOORWAARDEN VOOR DE REPRODUCTIE

Voor de reproductie van archiefdocumenten gelden de voorwaarden en tarieven van toepassing in het Rijksarchief.

FYSIEKE KENMERKEN EN TECHNISCHE VEREISTEN

Om verdere gebruiksschade te voorkomen kunnen sommige originelen niet langer geraadpleegd worden. Dit is in de inventaris aangeduid als, in slechte staat of in zeer slechte staat.

Geschiedenis van archiefvormer en archief

ARCHIEFVORMER

NAAM

Gemeente Hemiksem.

GESCHIEDENIS

In 1246 vestigde de Cisterciënzerabdij, gesticht in Vremde, zich definitief in Hemiksem nadat ze de grondheerlijke rechten had gekocht. De hoge rechtspraak bleef in handen van de vorst die ze in 1559 verkocht aan de familie van Henxthoven. Later was de heerlijkheid in het bezit van de families van Valckenisse (1599), de Tassis (1643), de Coninck (1700) en Schilder (1739). De Sint-Bernardusabdij stelde steeds de schepenbank aan en toen de Tassis in 1646 zelf een schepenbank benoemde vocht de abdij dit aan en kreeg bij vonnis gelijk. Toch rezen er steeds moeilijkheden tussen beide heren tot de abdij in 1750 ook de heerlijkheid met de middele en hoge rechtspraak aankocht en zo volwaardig heer werd van Hemiksem.

De steenbakkerijen waren vanaf de 16de eeuw zeer belangrijk voor het economisch leven van het dorp.

De plaatselijke schepenbank ging te hoofde bij de Hoofdbank van Zandhoven. Hemiksem behoorde tot het kwartier Hoogstraten.

ARCHIEF

GESCHIEDENIS

Dit bestand werd op 26 oktober 1935 en 22 februari 1946 door het gemeentebestuur van Hemiksem overgemaakt aan het Rijksarchief Antwerpen. De nrs.16-23 werden ondergebracht in het bestand "archief van de Sint-Niklaaskerk van Hemiksem", de nrs. 96-97 naar het "archief van het gemeentebestuur van Hemiksem".

Beschrijving van de series en archiefbestanddelen

I. BESTUURLIJKE AFDELING

A. HEERLIJKHEID

- 1** Heerlijkheid van Hemiksem. 1 pak
- Heren, Schepenbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795
- a. Uittreksels uit cijnsboeken. 1374-1673.
 - b. Benoeming van dorpsoverheden. 1621-1695.
 - c. Rekening der schouten. 1617-1771.
 - d. Testament van Jacob van Hencxthoven, heer van Hemiksem. 27 nov. 1572.
 - e. De scheepvaart op de Vliet, door de abt van Sint Bernaerts aan de heer van Cleydeel in leen gegeven. 3 juli 1581.
 - f. Graftschriften van ridder Anthonis van Brabant, overleden op 1 november 1498, en van Philips van Valckenisse, heer van Hemiksem. Uittreksels uit de "Trophées de Brabant" betrekkelijk Gosuinus Boek, heer van Hemiksem 1242.
- Rekeningen van J.B. Balsa als schout van Hemiksem. 1758-1769.
- 2** 2 - 3 PROCES TUSSEN DE BISSCHOPPEN VAN ANTWERPEN, ALS ABTEN VAN SINT-BERNARDS, EN DE ABTEN DER ABDIJ EN DE OVERHEREN VAN HEMIKSEM (DE PRINS LAMORAEL DE TOUR ET DE TASSIS, PHILIPS VAN VALCKENISSE EN PIETER JOSEPH DE CONINCK). [16DE-18DE EEUW?]. 1 pak
- [16de-18de eeuw?].
- Heren, Schepenbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795
- 3** [16de-18de eeuw?]. 1 pak
- Heren, Schepenbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795
- 4** *B. GRONDGEBIED*
Grondgebied: opmetingen en kohieren van huizen landen, opneming der bevolking, van het vee, der granen, enz. 1565-1790. 1 pak
- Heren, Schepenbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795
- 5** Landboek. 18de eeuw. 1 deel
- Heren, Schepenbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795

-
- 6** *C. PLAKKATEN EN ORDONNANTIËN*
Plakkaten, ordonnantiën, beschrijvingsbrieven, enz. 1640-1770. 1 pak
Heren, Schepenbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795
- D. KWARTIERSZAKEN*
- 7** 7 - 10 BRIEFWISSELING MET DEN HOOFDDROSSAARD VAN HET
KWARTIER HOOGSTRATEN. 1654-1753. 1 pak
1654-1689.
Heren, Schepenbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795
- 8** 1690-1699. 1 pak
Heren, Schepenbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795
- 9** 1700-1721. 1 pak
Heren, Schepenbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795
- 10** 1710-1753. 1 pak
Heren, Schepenbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795
- 11** *E. COLLEGIALE AKTEBOEKEN*
Resolutieboek. 1744-1796. 1 deel
Heren, Schepenbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795
- 12** *F. REKWESTBOEKEN*
Rekwestboek, en losse rekwesten. 1620-1795. 1 pak
Heren, Schepenbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795
- G. KRIJGSZAKEN*
- 13** 13 - 15 LEGERKWARTIERINGEN, STATEN VAN SCHADE, ENZ. 1649-
1769. 1 pak
1649-1689.
Heren, Schepenbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795
- 14** 1690-1709. 1 pak

-
- Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795
- 15 1711-1769. 1 pak
- Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795
- 16 Niet toegekend.
- 17 Niet toegekend.
- 18 Niet toegekend.
- 19 Niet toegekend.
- 20 Niet toegekend.
- 21 Niet toegekend.
- 22 Niet toegekend.
- 23 Niet toegekend.
- 24 Varia. [13de-18de eeuw?]. 1 pak
- Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795
- a. Historische rekwesten. 1656-1676.
 - b. Abdij van Sint-Bernardus: verscheidene stukken nopens het beheer der abdij, staten van goederen, enz. 1588-1720.
 - c. Hagelschade graangewassen. 1698-1718.
 - d. Contract met Schelle aangaande het dijk- en weggeld. 1631-1661.
 - e. Inventaris der archieven. 1694.
 - f. Historische stukken (kopijen van charters betreffende goederen onder Hemiksem). 1244, 1258, 1271, 1523.
 - g. Burgerwacht. 1697-1781.
 - h. Beleiden op straten en waterlopen 1699-1772; ordonnantie der Aartshertogen aan Cornelis Verhoeven, rentmeester van het kwartier Antwerpen, bevelende het kuisen der waterlopen. 10 okt. 1615. Op perkament.
 - i. Kastelen. 1723-1726.
 - j. Schepensbrieven met gemeentezegel. 1669-1789.
- 25 *H. REKENINGEN*
Zetboeken. [1658-1728?]. 1 pak
- Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795
- 26 - 28 VERPACHTING DER ZETBOEKEN EN VAN HET OCTROOI OP DE BRIEVEN. [1655-1779?].
[1655-1747?].

2 pakken en 1 enveloppe

Heren, Schepenbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795

- 27** 1758-1769. 1 deel
Heren, Schepenbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795
- 28** 1770-1779. 1 deel
Heren, Schepenbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795
- 29** 29 - 39 DORPSREKENINGEN. 1638-1794.
1638-1653. 1 deel
Heren, Schepenbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795
- 30** 1654-1662. 1 deel
Heren, Schepenbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795
- 31** 1661-1670. 1 deel
Heren, Schepenbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795
- 32** 1671-1695. 1 deel
Heren, Schepenbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795
- 33** 1695-1712. 1 deel
Heren, Schepenbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795
- 34** 1714-1738. 1 deel
Heren, Schepenbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795
- 35** 1738-1749. 1 deel
Heren, Schepenbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795
- 36** 1747-1757. 1 deel
Heren, Schepenbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795
- 37** 1758-1766. 1 deel
Heren, Schepenbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795
- 38** 1767-1779. 1 deel

-
- Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795
- 39** 1780-1794. 1 deel
- Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795
- 40** 40 - 42 LOSSE REKENINGEN EN BIJHORENDE STUKKEN. 1650-1789.
1650-1699. 1 pak
- Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795
- 41** 1700-1749. 1 pak
- Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795
- 42** 1749-1789. 1 pak
- Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795
- 43** 43 - 51 BEWIJSSTUKKEN, KWIJTSCHRIFTEN. [17DE-18DE EEUW].
[17de-18de eeuw]. 1 pak
- Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795
- 44** [17de-18de eeuw]. 1 pak
- Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795
- 45** [17de-18de eeuw]. 1 pak
- Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795
- 46** [17de-18de eeuw]. 1 pak
- Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795
- 47** [17de-18de eeuw]. 1 pak
- Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795
- 48** [17de-18de eeuw]. 1 pak
- Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795
- 49** [17de-18de eeuw]. 1 pak
- Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795

- 50** [17de-18de eeuw]. **1 pak**
Heren, Schepenbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795
- 51** [17de-18de eeuw]. **1 pak**
Heren, Schepenbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795

II. RECHTERLIJKE AFDELING

A. VRIJWILLIGE RECHTSPRAAK

52	52 - 59 SCABINALE PROTOCOLLEN. 1590-1781. 1590-1617.	1 pak
	Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795	
53	1626-1650.	1 pak
	Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795	
54	1656-1663.	1 pak
	Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795	
55	1668-1683.	1 pak
	Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795	
56	1691-1708.	1 pak
	Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795	
57	1711-1730.	1 deel
	Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795	
58	1736-1748.	1 pak
	Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795	
59	1780-1781.	1 katern
	Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795	
60	60 - 62 LOSSE AKTEN. 1600-1792. 1620-1699.	1 pak
	Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795	
61	1700-1792.	1 pak
	Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795	
62	1600-1750.	1 pak

	Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795	
63	Verkoping van onroerende goederen. 1739-1755.	1 deel
	Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795	
64	64 - 74 REKENINGEN OVER KOOPDAGEN VAN ROERENDE GOEDEREN. 1695-1794. 1695-1729.	1 pak
	Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795	
65	1730-1749.	1 pak
	Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795	
66	1750-1756.	1 pak
	Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795	
67	1758-1775.	1 pak
	Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795	
68	1739-1747.	1 pak
	Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795	
69	1748-1757.	1 pak
	Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795	
70	1758-1769.	1 pak
	Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795	
71	1770-1776.	1 deel
	Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795	
72	1777-1789.	1 pak
	Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795	
73	1783-1789.	1 deel
	Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795	
74	1790-1794.	1 deel

Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795

- 75** 75 - 81 INVENTARISSEN VAN STERFHUIZEN, STATEN, REKENINGEN
ENZ. 1649-1794.
1649-1669. 1 pak
- Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795
- 76** 1670-1679. 1 pak
- Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795
- 77** 1680-1699. 1 pak
- Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795
- 78** 1700-1714. 1 pak
- Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795
- 79** 1715-1729. 1 pak
- Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795
- 80** 1730-1749. 1 pak
- Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795
- 81** 1750-1794. 1 pak
- Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795

B. RECHTSPRAAK IN GESCHILLEN

- 82** 82 - 86 VIERSCHAARROLLEN. 1532-1726.
1532-1540. 1 deel
- Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795
- 83** 1543-1550. 1 deel
- Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795
- 84** 1571-1572, 1587-1591, 1618, 1620, 1648. 1 pak
- Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795
- 85** 1655-1667.

	Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795	3 delen
86	1671-1726.	1 pak
	Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795	
87	"Preparatoire informatiën". 1650-1770.	1 pak
	Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795	
88	"Crimineele rolle" uittreksels, bevat ook het crimineel proces van Michaël Guerrin. 1702.	1 pak
	Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795	
89	89 - 95 PROCESSEN. 1629-1777. 1629-1659.	1 pak
	Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795	
90	1660-1669.	1 pak
	Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795	
91	1670-1679.	1 pak
	Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795	
92	1680-1689.	1 pak
	Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795	
93	1690-1699.	1 pak
	Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795	
94	1700-1709.	1 pak
	Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795	
95	1710-1777.	1 pak
	Heren, Schepensbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795	
96	Niet toegekend.	
97	Niet toegekend.	

-
- 98** **III. BIJVOEGSEL**
Varia. 17de-18de eeuw. **1 pak**
- Heren, Schepenbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795
1. Grondboeken. 1671, 1681-1684.
 2. Specificatie. 1711.
 3. Relas. 1756.
 4. Zet- en lastboeken. 1762.
 5. Protest der schepenen. 1655.
 6. Uitgestrektheid van het dorp. 1684.
- 99** **Niet toegekend.**
Heren, Schepenbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795
- 100** **Schepenbrief van Antwerpen, waarbij Jan Verspeet verkoopt aan
Jeronimus Bruyseels, de helft van een stuk land "genaamd het
Hoockvelt". 7 nov. 1660.** **1 perkament**
- Heren, Schepenbank en Dorpsbestuur van Hemiksem, 1200-1795
- 101** **Rekeningen van J.B. Balsa als schout van Hemiksem. 1758-1769.**

IV. CHARTERS

- 328 --- - --- *CHARTERS.*
9 sept. 1587.
- 329 3 apr. 1634.
- 330 13 mei 1670.